LIVE FIN

LiveFIN ry
7.9.2021

Lausunto eduskunnan talousvaliokunnalle:

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi tartuntatautilain 58 d §:n muuttamisesta HE 118/2021 vp

Kotimaisen elävän musiikin alan edunvalvontajärjestö LiveFIN ry pyytää mahdollisuutta lausua hallituksen esitykseen tartuntatautilain 58 d §:n muuttamisesta.

Tartuntatautilain muutos vaikuttaa oleellisesti elävän musiikin toimialan toimintaedellytyksiin. Elävän musiikin ala on ollut voimakkaan sääntelyn alla tai jopa kokonaan toimintakiellossa nyt jo miltei kaksi vuotta. **Arvio koronakriisin aiheuttamista liikevaihdon menetyksistä kuluvana vuonna on noin 360 miljoonaa euroa eli noin 80 % koko vuoden liikevaihdosta**. Menetykset eivät koske vain tapahtumajärjestäjiä, vaan ne kohdistuvat välillisesti koko laajaan musiikin ekosysteemiin – agentteihin, manageireihin, alihankintaketjuun sekä musiikin tekijöihin ja esittäjiin.[1]

LiveFIN ry esittää seuraavia huomioita lakiesitykseen:

LiveFINin näkökulmasta hallituksen esitys eduskunnalle perustuu menneeseen tautilanteeseen. Säännös mahdollistaisi edelleen rajoitukset, jotka eivät ole nykyisen rokotekattavuuden tilanteessa välttämättömiä eivätkä oikeasuhtaisia.

- **Lähtökohtaisesti LiveFIN ehdottaa väliaikaiseksi tarkoitetun tartuntatautilain 58 d §:n kumoamista ja tartuntaketjuihin puuttumista tehokkaasti paikallisilla toimenpiteillä.**

Jos 58 d § kuitenkin jää tartuntatautilakiin, LiveFIN kannattaa turvavälin määritelmän poistamista siitä. Ehdotus ilmaantuvuutta koskevan kriteerin poistamisesta on myös kannatettava.

Hallituksen esityksen perusteluissa kohdassa *"Vaikutukset kuntien ja aluehallintovirastojen toimintaan*" viitataan THL:n rooliin päätöksenteon tueksi tuotettavan tiedon välittäjänä. Kohdassa todetaan myös alueellisten ja paikallisten viranomaisten harkintavallan kasvavan lakiuudistuksen myötä ja tuon harkintavallan perustuvan kerättyyn tietoon, jonka toimittajana THL:lla olisi entistä merkittävämpi rooli. Jatkossa *"THL voisi tarvittaessa antaa asiassa uusimman tutkimustiedon mukaisesti omia suosituksia"* kuten tartuntatautilain perusteluissakin todetaan.

THL on maanantaina 6.9.2021 tiedottanut valmistelleensa riskipotentiaalin arviointitaulukon, jota alueellisten viranomaisten on mahdollista käyttää tukena arvioitaessa eri tilaisuuksiin liittyvää tartuntariskiä ja leviämispotentiaalia. Maanantaina 6.9.2021 on myös sosiaali- ja terveysministeriö tiedotustilaisuudessaan kertonut, että tuon arviointitaulukon pohjalta viranomaiset voivat jatkossa kohdentaa rajoituksia aiempaa paikallisemmin korkean riskin tilanteisiin.

- **LiveFIN ei voi hyväksyä THL:n riskipotentiaalin arviointitaulukkoon perustuvaa mallia tällaisenaan.**

Taulukko jättää tapahtumiin liittyvät turvatoimet huomiotta ja olettaa, että järjestämisessä palattaisiin sellaisenaan kriisiä edeltäviin toimintatapoihin. Näin erilaisia tapahtumatyyppejä kohdeltaisiin eriarvoisesti tarpeettomasti. Lähes kaikenlaisia tapahtumia voidaan järjestää terveysturvallisesti ja vastuullisesti ja elävän musiikin alalla on siitä jo nyt pitkä kokemus.

Tapahtuma- ja kulttuurialan yleisötapahtumien rajoittamisesta ovat puuttuneet ennakoitavuus, tarkkarajaisuus, oikeasuhtaisuus sekä läpinäkyvät perusteet. Tartuntatautilain muutoksen tulee taata se, ettei alaa säädellä enää uusilla, laista erkaantuneilla rajoituksilla tai taulukoilla. Rajoittamisen tulee perustua vain ja ainoastaan välttämättömyysperiaatteeseen ja läpinäkyvään tietoon.

LiveFIN haluaa tuoda talousvaliokunnan tietoon huolensa siitä, mihin THL:n riskipotentiaalin arviointitaulukko tosiasiallisesti perustuu. STM:n tiedotustilaisuuden ja perhe- ja peruspalveluministeri Kiurun mukaan tuo THL:n arviointitaulukko ei ole vielä valmis ja kokonaisuuden arviointiin tulee saada vielä kentän laaja tietotaito mukaan. Kuitenkin arviointitaulukko on nyt julkaistu, ja niin hallituksen päivitetty hybridistrategia kuin tartuntatautilain muutoksen perustelut kehottavat viranomaisia tukeutumaan tämänkaltaiseen THL:n asiantuntijatietoon. Jos rajoituksia tullaan vaikeimmissa tautitilanteissa perustamaan tälle arviolle, on vähimmäisvaatimus se, että THL:n asiantuntijatyön ja riskianalyysin perusteet ja taustaaineisto esiteltäisiin läpinäkyvästi koko tapahtumatoimialalle. Arviointitaulukko antaa nyt esitetyssä muodossa vaikutelman asiantuntemattomuudesta alan erilaisten toimintojen erityispiirteistä, ja näyttää siksi heikosti perustellulta ja monelta osin epäloogiselta. Alojen yhdenvertaisen kohtelun turvaamiseksi aineisto on tuotava esille, jotta voidaan luotettavasti todeta, että korkeimmaksi riskiksi määritellyissä tapahtumissa on tosiasiallisesti syntynyt laajoja tartuntaketjuja.

Tartuntatautilain muutosten tulee tähdätä siihen, että elinkeinon vapautta rajoitetaan aivan viimeisenä mahdollisena vaihtoehtoja. Välttämättömällä rajoittamisella tulee olla tosiasialliset perusteet, jotta tartuntoja voidaan ehkäistä tehokkaasti. Kulttuurialaa, jonka sekä yleisömäärissä että liikevaihdollisesti merkittävä osa elävän musiikin yksityissektori on, on luvattu useissa kohdissa kuulla. Valitettavasti vuoropuhelu esimerkiksi asiantuntijana toimivan THL:n suuntaan on ollut toistaiseksi olematonta. Tämän pitää muuttua.

Tampereella 7.9.2021

Jenna Lahtinen
Toiminnanjohtaja
LiveFIN ry
+358 50 376 3767
jenna.lahtinen@livefin.fi

[1] ***Music Finlandin ja LiveFIN ry:n arviot musiikin tulonmenetyksistä 13.8.2021*** *https://musicfinland.fi/fi/kuulumisia/tapahtumarajoitukset-kasvattavat-musiikkialan-tulonmenetyksi%C3%A4?fbclid=IwAR289qvB1XUoursJAEe6HNiw40YZxsUXsyIxEtPPoss2l9olk7-4zyVP_s8*